

Ugradert

-

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Deres ref: 12/3755
Vår ref: 2013/11868
Dato: 01.03.2013
Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

HØRINGSUTTAELSE - KVALITETSNORM FOR VILLAKS

Vi viser til høringsbrev datert 15.01.2013 med forslag om kvalitetsnorm for villaks.

Mattilsynet ser positivt på at det arbeides med å vedta en kvalitetsnorm for villaksbestandene i Norge. På sikt vil det kunne bli et viktig verktøy for sektormyndighetenes forvaltning av havbruksnæringen og bidra til en mer kunnskapsbasert og forutsigbar forvaltning. En forutsetning for at det skal kunne bli et godt verktøy, er at kvalitetsnormen er utarbeidet på et kunnskapsgrunnlag som er godt nok til at det gir et rimelig representativt bilde av situasjonen i virkeligheten. I forslaget legges det til grunn at 99 vassdrag skal klassifiseres ut fra gytebestandsmål, høstingspotensial og genetisk integritet, og at kunnskapsgrunnlaget er godt nok til å gjennomføre en slik klassifisering.

Mattilsynet mener på ingen måte at kunnskapen må være uttømmende før en kvalitetsnorm vedtas. Samtidig må ikke kunnskapsgrunnlaget være så mangelfullt og beheftet med så stor usikkerhet at kvalitetsnormen i praksis er ubrukelig som forvaltningsgrunnlag. På bakgrunn av Havforskningsinstituttets «Risikovurdering norsk fiskeoppdrett 2012» mener vi det er grunn til å stille spørsmål ved om kunnskapsgrunnlaget på nåværende tidspunkt er godt nok for å ta i bruk genetiske markører til kartlegging av bestandenes genetiske integritet og vurderingen av hvilken effekt lakselus har på enkeltbestander.

Som grunnlag for vårt spørsmål om tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for vurdering av hvilken effekt lakselus har på enkeltbestander, viser vi til Havforskningsinstituttets «Risikovurdering norsk fiskeoppdrett 2012» side 36 punkt 4.5 Lakselusforvaltningen i henhold til bærekraftsprinsippet – «case studie» Hardanger. Havforskningsinstituttet og Veterinærinstituttet har foreslått et nytt overvåknings-, rådgivnings- og forvaltningssystem for lakselus (Taranger m.fl. 2012), og det er foreslått å teste dette i Mattilsynets soneforskriftsområder for lakselus i 2012 og 2013. Derne har en foreslått videre utvikling og uttesting av dette langs større deler av norskekysten i perioden 2014 – 2017. Mattilsynet mener det må legges avgjørende vekt på dette arbeidet i den fremtidige forvaltningen av lakselus.

På side 20 i rapporten, jf. tabell 4.2.1., beskrives en ny beregningsmetode for å kvantifisere effektene av lakselus gjennom en luseindeks som er utarbeidet i samarbeid mellom Havforskningsinstituttet, Veterinærinstituttet og NINA. Det er denne metoden som bør legges til grunn for det videre arbeidet med grenseverdier for klassifiseringen av bestander.

Som grunnlag for vårt spørsmål om tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for kartlegging av bestandenes genetiske integritet viser vi til Havforskningsinstituttets «Risikovurdering norsk fiskeoppdrett 2012» side 85. Her står: «Datagrunnlaget som ligger til grunn for å vurdere risiko for akutt påvirkning og tilstand når det gjelder genetisk integritet er mangelfullt. Det er behov for å forbedre innsamlingen av data gjennom et kvalitetssikret program og at en øker antall elver som inngår i undersøkelsene. NINA og HI anbefaler at det gjennomføres en bred prosess hvor den samlede kompetansen på fagfeltet i Norge utnyttes for å designe et omforent og kostnadseffektivt overvåkningsprogram.»

På side 92 – 93 er kunnskapshull omtalt nærmere. Her er det bl.a. pekt på at selv om det er et visst samsvar mellom innblanding av rømt fisk og genetisk stabilitet, er det også flere elver hvor det ikke er en direkte sammenheng mellom det beregnede innslaget av rømt laks og estimert genetisk endring i bestanden. Det er bl.a. konkludert med at mer endelige konklusjoner om faktisk innkryssing av rømt fisk ikke kan trekkes før metodene for de genetiske metodene er videreutviklet av internasjonale eksperter, og det er etablert et kvalitetssikret overvåkningsprogram, som er planlagt fra 2013. Mattilsynet antar at det vil være best at man først gjennomfører den planlagte overvåkningen av inntil 60 elver i 2013 og evaluerer de genetiske metodene, før den foreslåtte klassifiseringen av 99 vassdrag gjennomføres.

Mattilsynet er enig i at målsetningen for nasjonale laksevassdrag skal være høy, men vi stiller spørsmål ved om det er realistisk å ha samme målsetning for alle vassdrag med ville bestander av laksefisk.

Med hilsen

Torunn Knævelsrud
Seksjonssjef dyrevelferd og fiskehelse